te komen, om dieper inzicht en meer helderheid en naar het ons voorkomt, niet zonder vrucht.

Dat is verblijdend voor elk, die belang stelt in de Gereformeerde theologie.

Vooral met het oog op deze dogmatische worsteling begonnen we hierboven met te zeggen, dat het voor een Gereformeerd mensch tegenwoordig een lust is om te leven.

Ten aanzien van de draagwijdte der geopperde meeningen oordeelt Ds Zwier o.m.:

Daar zijn bekwame mannen, beide aan de Vrije Universiteit te Amsterdam en aan de Theologische Hoogeschool te Kampen, die met inspanning van alle krachten arbeiden, om de leer der gemeene gratie tot verdere ontwikkeling te brengen.

Zij zijn het niet in elk opzicht eens met hetgeen Bavinck en Kuyper dienaangaande geleerd hebben. Ze hebben met name in de drie dikke deelen van Dr Kuyper over de gemeene gratie oneffenheden, onjuistheden en tegenstrijdigheden ontdekt, die gecorrigeerd dienen te worden. Ze kunnen met sommige conclusies van dezen theoloog en met de redeneeringen, die hem tot deze conclusies geleid hebben, niet meegaan. En ze schromen niet om daarvoor rondweg uit te komen.

Maar zie, nu is dit het mooie, dat ze, behoudens alle critiek, die ze op grond van Schrift en belijdenis tegen het genoemde werk van Kuyper inbrengen, toch vast houden aan de grondbeginselen door hem ontwikkeld en verdedigd. Ze laten de groote hoofdlijnen, die Kuyper getrokken heeft, geenszins los. Ze bouwen voort op hetzelfde fundament.

Het doet goed, dit bezonken oordeel te vernemen.

Waaraan men zich houden moet.

Dhr H. Algra schrijft in „Leeuwarder Kerkbode":

Er zijn tegenwoordig theologen, die op het terrein van het Kerkrecht grooter macht willen toekennen aan een meerdere vergadering, dan wij vroeger meenden dat juist was.

Natuurlijk is het hun goed recht, ons in dezen nader te onderwijzen.

Maar onze kerken hebben op één ding recht, n.l. dat de meerdere vergaderingen zich houden aan de Kerkorde.

De Kerkorde kent aan de meerdere vergaderingen niet de macht toe, die zij, als men sommige theologen gelooven mag, volgens de „beste canonici" behooren te hebben.

Wanneer het betere deel der canonici gelijk heeft, dan moet er een voorstel komen, om de Kerkorde te wijzigen.

Zoolang dat niet het geval is, heeft het voor de practijk niet de minste waarde, wat die canonici voor en na hebben gezegd.

Ware het anders, dan zou de Prof. aan de Vrije Universiteit gelijk krijgen, die de aanstaande advocaten schertsend onderwees, dat Kerkrecht wil zeggen „veel Kerk en weinig recht".

Volkomen mee eens. Ach, die „beste canonici"!

Wat óók al op niets uitloopt.

We lezen in „Omhoog" (vrijzinnig) van een lezing van Ds J. van Dorp van Londen, gehouden te Deventer, over „De volmaakte weg":

Oorspronkelijk was het een preek geweest, gehouden te Arnhem, een woord in Ps. 18: Gods weg is volmaakt. Maar bij bearbeiding tot een lezing, was er aan andere perspectief, een ander aanzien gekomen. De vraag is steeds, hoe vinden we een weg door die talrijke levensproblemen, welke zich met kracht bij ons opdringen. Wij zoeken en pogen om iets te vinden van den weg, waarop het den mensch gegeven is zijn schreden te zetten.

Spreker werkte 4 stellingen uit:

1. Wij zoeken de Eenheid, die er al is.
2. Iedere manier om die Eenheid te trachten te bereiken, loopt op niets uit.
3. De enkeling kan van alles worden.
4. Alle enkelingen vormen in onderlingen samenhang de veelheid; de zin van de veelheid in de Eenheid.

We zullen er maar niet tegen opponeeren.

Jezus liefhebben.

Ds Lingbeek kreeg een vraag ter beantwoording van het weekblad (hervormd) „De Gereformeerde Kerk". Het was een vraag nopens de Christelijke opvoeding. Ds Lingbeek heeft het over opvoedingstheorieën:

Als wij daarvan iets zouden moeten noemen met een daarvoor kenmerkende benaming, dan zouden wij kunnen onderscheiden tusschen:
een Remonstrantsch-Methodistische theorie;
een Calvinistisch-Methodistische theorie;
een theorie van geheele lijdelijkheid;
een ultra-Kuyperiaansche theorie,
en nog wel meer.

In het vervolg redeneert hij als volgt:

Dien eisch aan een kind te stellen om vooral Jezus lief te hebben en om voor Hem te strijden, achten wij nu (afgezien van de goede bedoeling) ongerijmd. Wat is Jezus? Hij is Een, Die ons heeft zalig gemaakt van al onze zonden. Daaruit volgt, dat niemand schoonheid, heerlijkheid en begeerlijkheid in Hem kan zien, dan die eerst op een of andere wijze met zijn zonde, als zonde voor God heeft te doen gekregen. „Die gezond zijn hebben den Medicijnmeester niet van noode, maar die ziek zijn."

Wanneer men nu echter kinderen opdringt, dat het hun plicht is Jezus lief te hebben, dan maakt men van Jezus wat anders dan Hij is; dan maakt men van Hem iemand, Die begint met van ons liefde te eischen; liefde, wij weten zelf niet waarom. Dat nu is eigenlijk een gruwelijke miskenning van Hem en van Zijne liefde, want „God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, toen wij nog zondaars waren". In de liefde is Hij de eerste geweest en blijft Hij altijd de eerste, en bij ons zal er nooit iets van liefde mogelijk zijn, voordat wij eerst als zondaren door Zijne vrije liefde verrast worden.

We zullen hier maar niet op reageeren door een verwijzing naar de Dordtsche Synode, waar o.m. de stelling is verdedigd, dat hetgeen het eerste is in het besluit, het laatste is in de uitvoering, of naar wat op deze redeneering mocht lijken. Helpen doet het toch niet.

Hemelvaart van een Curaçaosche Zuster.

Op Curaçao bestaat een Zuster Clotilde, in werkelijkheid mej. J. v. d. Santen. Ze heeft een eerbiedwaardigen staat van dienst, behoort tot de Roomsche kerk en werd onderscheiden. Er is een herdenkingssamenkomst gehouden, waarbij volgens mededeeling in „Beurs- en Nieuwsberichten voor het gebiedsdeel Curaçao" door de collegae-zusters een „alleraardigst lied" is aangeheven:

De Zusters zongen vervolgens een alleraardigst lied ter eere van de jubileerende Zuster, dat getiteld was: „Een hemelvaart van een Zuster van het Gasthuis in Curaçao.

Het eerste couplet van dit zeer lange vers luidt:

Als een van ons allen na jaren
Het strijdperk der aarde verlaat,
Dan valt er niet over te twisten,
Dat zij naar den hemel toe gaat.
Dan is er veel vreugde daar boven
En d'Engeltjes krijgen het druk,
Ze sieren de hemelsche hoven.

Refrein:

Welkom, welkom bij ons,
We hebben 'n plaatsje bereid,
Welkom, welkom bij ons,
We zijn op je komst zoo verblijd.
Je wordt hier beloond voor 't goed dat ge deed,
De kerke van Christus ter eer,
Kom gauw en ontvang hier je hemelsche kleed
En zit in ons midden terneer.

Nadat dit alleraardigste lied was gezongen, was de plechtigheid ten einde en nam Zijne Excellentie de Gouverneur afscheid.

Het meest treft mij in het eerste couplet, dat er niet over te twisten valt of de „engeltjes" krijgen het met deze Zusters druk.

K. S.

BOEKBESPREKING

Dr G. Campbell Morgan: „Jezus geneesheer van ons leven". Vertaald door A. G. Barkey Wolf. — G. F. Callenbach, N.V., Nijkerk.

Ds Barkey Wolf heeft dit boek in vertaling aan ons volk voorgelegd. Een warme schets van den persoon van den schrijver gaat voorop. Verscheidene figuren en „episoden" uit het leven van Christus hier op aarde, benevens uit Handelingen en daarbij nog de figuren van Demas en Onesimus passeeren de revue.

Het is onnoodig te verzekeren, dat er in het boek aardige en nuttige opmerkingen staan. Het respect voor den persoon van den schrijver is ook bij ons bizonder groot.

Dit neemt niet weg, dat ik niet verstaan kan waarom Ds Barkey Wolf zulk een boek onder ons volk brengt. Het zal wel weer farizeeuwsche hoogmoed heeten, wanneer ik verklaar dat een dergelijk werk te waardeeren is tot op zekere hoogte, wanneer men het vergelijkt met hetgeen in de naaste omgeving van den schrijver zooal wordt gepredikt en geschreven, doch dat het voor Nederlanders, aan wie door Gods genade gereformeerde leiding en Schriftopening gegeven is, elk oogenblik achterblijft bij wat ze ontvingen en er meestal rechtdraads tegen in gaat. Er is in heel dit boek geen enkel hoofdstuk door mij gelezen, of ik kwam fundamenteele gedachtenfouten tegen, die het lezen tot een permanente kwelling maken. Een kwelling? Ja, want het gaat om de Schrift en om het ambtelijk werk van den Heiland. De allegorie is willekeurig. Het geloof wordt onder allerlei beelden voorgesteld, maar wordt maar zelden in de lijn van de gereformeerde wijze gezien. Hoogstens kan men uit het complex van beelden afleiden, dat de schrijver het nogal dynamisch opvat: Christus' kracht moet in ons invaren. De weldaden des heils vragen heel wat „condities" om zich aan ons te kunnen meedeelen. Psychologisme doet de rest om het inzicht en de ware bedoeling der Schrift te verduisteren; zelfs de groet van den engel aan Maria heet een karakterteekening van het meisje uit Nazareth. De beteekenis der wonderen van Christus wordt nergens in het licht der openbaringshistorie gezien. Meermalen dient het wonder als een mooie gelegenheid voor den schrijver om te experimenteeren op het gebied van de religieuze psychologie, waarbij dan het lichamelijk gebeuren bij den het wonder ondergaanden persoon den auteur aan willekeurige paradigmen en parallellen helpt: een oud, maar niettemin kwaadaardig recept.

Kortom, wij vinden het jammer, dat aan de vertaling van zulk een werk zooveel tijd besteed is. Laat ons liever in Nederland de kansen van verdere ontwikkeling grijpen, nu ze er zijn. Dat is beter dan de ontwikkeling in goede richting tegenhouden door de producten van een gebrekkige homiletiek (en vooral: theologie) op de tafel van die eenvoudigen te leggen, die door zulk een vertaling worden gezocht.

K. S.

A. van Voorthuizen: Eeuwig kapitaal. H. A. van Bottenburg, N.V. — Amsterdam.

De auteur had van het gegeven, in het boek verwerkt, een goeden roman kunnen schrijven. Een gewezen tuinder, die in Indië wat geld verdiend heeft, komt naar Holland terug, waar hij zich eerst vrij onwennig gevoelt. Thuis is alles bij het oude gebleven, hij zelf is veranderd, vooral geestelijk. Als tenslotte het geestelijk kapitaal, dat hij bezat, maar dat bedolven werd onder zijn aardsche kapitaal, behouden blijft, wanneer hij het laatste weer kwijt raakt, keert hij met opgewektheid naar Indië terug!

Ondanks de quasi moderne stijl, de korte, flitsende zinnen, is het verhaal hopeloos gerekt en taai. Breedvoerig wordt ingegaan op elke onbenulligheid, die zich voordoet; met de vreemdste sprongen komt de auteur dan weer in zijn verhaal terecht en laat hij den lezer naar het verband zoeken. Er staan gedeelten in, die aantoonen, dat de schrijver veel meer kan, dan hij doorloopend laat zien. Bezonkenheid en bezonnenheid ontbreken geheel. De Christelijke sfeer bepaalt zich tot het ouderlijk huis, bij de kinderen is er niets van te bemerken en de ontdekking van het eeuwig kapitaal heel aan het slot, is voor den hoofdpersoon blijkbaar een even groote verrassing, als voor den lezer.

Het volgende werk van den schrijver kan lichter beter zijn.

Gron. H. S.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:
Gasselternijveen: S. G. Bloem te Niezijl en A. v. d. Zijl te Ambt-Vollenhove.
Kampen (vac. Schoemakers): G. J. Adema te Zuidhorn en J. Stam te Pernis.
De Krim: F. A. Holman te Waarder en K. Reenders te Ooltgensplaat.
Wijhe: Cand. J. S. Greidanus te Kampen en Cand. N. J. Rödderbos te Kampen.

Beroepen te:
Broek o. d. Akkerwoude: Cand. P. W. v. d. Veen te Groningen.

Aangenomen naar:
Goor: Cand. G. v. 't Riet, thans hulppred. aldaar.

Intrede te:
Vrijhoeve-'s Grevekluin-Capelle: Cand. E. J. Dijk. Tekst: Openb. 1:4—6.

Afscheid van:
Rijssen: J. Bos. Tekst: 1 Cor. 16:21—24.

Benoemd tot Hulpprediker te:
Ameide (Z.-H.): Cand. H. A. L. v. d. Linden te Amsterdam.

Praeparatoir geëxamineerd en beroepbaar verklaard door de classis Zaandam de heer L. J. Goede, Dorpsstraat 5, Lange meer. Hij wil gaarne de kerken dienen en een eventueel beroep in overweging nemen.

Emeritaat. De classis Hallum heeft aan Dr O. N. Oosterhuis te Marrum om gezondheidsredenen eervol emeritaat verleend.

Promotie Ds R. Schippers.

Ds R. Schippers, pred. der Geref. Kerk van Wanswerd c.a. is heden aan de Vrije Universiteit gepromoveerd tot doctor in de Godgeleerdheid op een proefschrift, getiteld: „Getuigen van Jezus Christus in het Nieuwe Testament". Promotor was Prof. Dr F. W. Grosheide.

„GEREF. KERKEN IN HERSTELD VERBAND".

Aangenomen naar:
Bussum: E. C. B. Kok te Oosterend (Texel).

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Tweetal te:
Ede: L. S. den Boer te Arnhem en N. Brandsma te Wilhelmvank.

Beroepen te:
Alphen a. d. Rijn: L. S. den Boer te Arnhem.
Enschede: J. Tamminga te Harderwijk.
Vlaardingen: E. du Marchie v. Voorthuysen te Urk.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:
Dirksland: H. Ligtenberg te Lisse.

Bedankt voor:
Aagtekerke-Oostkapelle: A. van Stuyvenberg te Benthuizen.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:
Gouderak en Waverveen: Cand. A. Barendrecht te Delft.
Leermens: F. A. Westhoff te Diever.
Opheusden: Cand. A. B. Recht te Delft.
Papendrecht: J. J. Poot te Bunschoten.
Waardenburg: A. Lootsma te Midlum (Fr.).
Westepe (Ov.) (toez.): J. W. v. d. Meene te Nieuw-Dordrecht.
Wageningen (vac. wijlen H. S. van Rijs) (toez.): J. J. Poldervaart te Vriezenveen.

Aangenomen naar:
Beetgum: L. J. v. d. Kam te Heerlugowaard.
Coevorden (Ie pred. pl.): W. van der Ven te Frederiksoord.
Wijk bij Heusden: J. Slok te Langerak.

Bedankt voor:
Den Bommel: J. T. Doornenbal te Woubrugge.
Echteld: L. Lagerweij te Tull en 't Waal (U.).

Afscheid van:
Zevenbergen: Jac. J. H. Pop. Tekst: Zach. 3:1—4.

STOELEN voor KERK en ZAAL
Gebr. Frantsenberg N.V.
STADSKANAAL
Afd. Complete Woninginrichting
VRAAGT OFFERTE